

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 541/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B5-14Csp/89/2017 po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 484/2022-53 z 8. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd opätovne prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahom aj po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 484/2022-53 z 8. februára 2023, ktorým bolo Okresnému súdu Bratislava V prikázané konať bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľ je žalobcom v konaní vedenom pôvodne okresným súdom pod sp. zn. 14Csp/89/2017, v ktorom v pozícii spotrebiteľa podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 634,12 eur, ktorá spočívala v zaplatených úrokoch a poplatkoch za spotrebiteľský úver, ktorý je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový pre absenciu zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 14Csp/89/2017-162 z 15. októbra 2019 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 634,12 eur s príslušenstvom a určil, že zmluvná podmienka (poplatok

za poskytnutie úveru v sume 25 eur) uvedená v zmluve z 21. augusta 2014 je neprijateľná. Krajský súd v Bratislave v odvolacom konaní rozsudkom č. k. 3CoCsp/13/2020-276 z 30. septembra 2021 napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalovanú sumu, potvrdil. Druhým výrokom zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v časti určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky – poplatku za poskytnutie úveru 25 eur a výrok o trovách konania prvej inštancie. V tejto zrušenej časti vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu. Dôvodom zrušenia výroku o neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola absencia dôvodov vo vzťahu k posúdeniu jej neprijateľnosti. V rozsahu žalovanej sumy bola vec právoplatne skončená (potvrdené výrokom I odvolacieho rozsudku) doručením rozsudku odvolacieho súdu stranám sporu. Z ústavnej sťažnosti, ako ani evidencie rozhodovacej činnosti ústavného súdu nevyplýva presný dátum právoplatnosti, avšak doručovanie odvolacieho rozsudku vykonal okresný súd vo februári 2022 (údaj vyplývajúci z nálezu č. k. II. ÚS 484/2022-53, bodu 18 a bodu 30). Predmetom ďalšieho konania okresného súdu tak ostala časť určenia neprijateľnosti poplatku v sume 25 eur a trovy konania.

4. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ v podstatnom uvádza, že postup v namietanom konaní je nesústredený, neefektívny a nehospodárny. Ani po viac ako 7 rokoch a 6 mesiacoch od podania žaloby žalobcu 27. marca 2017 a po 1 roku a 8 mesiacoch odo dňa vydania nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 484/2022-53 z 8. februára 2023 mestský súd nezabezpečil, aby bolo konanie vo všetkých jeho častiach skončené. Po vydaní nálezu nariadil mestský súd pojednávanie až na 15. október 2024 (t. j. 1 rok, 8 mesiacov a 1 týždeň po náleze) napriek príkazu ústavného súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov. K dnešnému dňu nebolo ani len neprávoplatne rozhodnuté na súde prvého stupňa, ani čo sa týka merita veci a ani čo sa týka otázky náhrady trov konania. Celková dĺžka súdneho konania je z dôvodu postupu príslušného súdu neprimeraná a ústavne nonkonformná a je v rozpore s ustálenou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva. Stav právnej neistoty sťažovateľa tak naďalej pretrváva.

5. K jednotlivým kritériám sťažovateľ uviedol, že obdobné konania o zaplatenie, ako aj určenie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských veciach nie sú v súdnej praxi výnimočné či inak nezvyčajné a nemôžu byť vo všeobecnosti považované za náročné, takéto konania tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V konkrétnom konaní podľa názoru sťažovateľa nejde o takú mieru skutkovej či právnej zložitosti, ktorou by bolo možné ospravedlniť skutočnosť, že porušovateľ nevedie úspešné kroky k skončeniu veci. Sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom neovplyvnil nežiaducim spôsobom jeho dĺžku. Mestský súd nariadil pojednávanie až na 15. október 2024 (1 rok a 8 mesiacov po vydaní nálezu), čo s ohľadom na charakter konania (spotrebiteľský, skutkovo a právne nezložitý spor) a vydaný príkaz konať bez zbytočných prieťahov považuje sťažovateľ za nesústredený postup.

6. Z evidencie vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ namietal postup okresného súdu v totožnom konaní ústavnou sťažnosťou z 11. augusta 2022. Toto konanie bolo vedené ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 484/2022 a ústavný súd nálezom z 8. februára 2023 (právoplatným 22. februára 2023) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 500 eur a trovy konania pred ústavným súdom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom príslušného orgánu verejnej moci a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

8. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy opakovane pripomína, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

9. Na úvod ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom popísaný skutkový stav – priebeh napadnutého konania v skúmanom období navodzuje dojem, že od vydania skoršieho nálezu bol mestský súd absolútne nečinný po dobu roka a ôsmich mesiacov, keď vykonal prvý úkon a nariadil pojednávanie na 15. október 2024. Z evidencie vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že v poradí druhý rozsudok súdu prvej inštancie bol vyhlásený na pojednávaní konanom 12. januára 2023 (body 20 a 48 nálezu sp. zn. II. ÚS 484/2022). Z pohľadu ústavného súdu ide o kolidujúce skutočnosti, pretože vyhláseným rozsudkom je všeobecný súd viazaný a plynie mu zákonná lehota na vyhotovenie rozsudku. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti skutkový stav nepopísal dostatočne presne a presvedčivo, keďže neuvádza, kedy mu bol doručený rozsudok mestského súdu, či bolo stranami sporu podané odvolanie, či prebehlo odvolacie konanie na krajskom súde, prípadne kedy sa spis vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie. Pri posudzovaní časových súvislostí a nadväznosti úkonov sa preto ústavný súd nemohol oprieť o dostatočne popísaný skutkový stav napadnutého konania napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Vychádzal preto prevažne z údajov evidencie vlastnej rozhodovacej činnosti, obsahu skoršieho nálezu a dokumentácie zaobstaranej pre toto skoršie konanie. Ústavný súd nie je súdom vyhľadávacím a je povinnosťou sťažovateľa predostrieť skutkovú a právnu argumentáciu v rozsahu pravdivo a úplne objasňujúcim základ veci a svoje tvrdenia preukázať v konaní. Túto povinnosť sťažovateľ nespĺnil, čo je samo osebe dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre absenciu zákonných náležitostí sťažnosti.

10. Napriek uvedenému v záujme ochrany práv sťažovateľa ústavný súd k veci dodáva, že v prejednávacom prípade je predmetom súdneho prieskumu ústavného súdu postup mestského súdu v napadnutom konaní v období po právoplatnosti skoršieho nálezu, ktorý zistil a vyslovil porušenie práv sťažovateľa a saturoval jeho nemateriálnu ujmu sumou 1 500 eur. Ústavný súd vzal do úvahy,

že predmetom napadnutého konania je zaplatenie sumy bezdôvodného obohatenia – 634,12 eur, ktorý už bol sťažovateľovi právoplatne prisúdený (vzhľadom na potvrdzujúci výrok odvolacieho rozsudku). Zároveň pri posudzovaní ústavnej relevancie a intenzity zásahu mestského súdu vzal na zreteľ obdobie trvania konania o zvyšku nárokov, ktoré mu sťažovateľ vyčíta touto ústavnou sťažnosťou (od 22. februára 2023 do 8. októbra 2024 – rok a pol), ako aj skutočnosť, že 12. januára 2023 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený v poradí druhý rozsudok mestského súdu. Na základe zohľadnenia týchto dostupných skutkových okolností veci považuje ústavný súd napadnutý postup konajúceho súdu z hľadiska intenzity prietahov v skúmanom období za ústavne udržateľný, nezasahujúci do samotnej podstaty a zmyslu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

11. Z uvedených dôvodov by ústavný súd ani po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

12. V závere ústavný súd dodáva, že toto uznesenie nebráni sťažovateľovi, aby sa opätovne obrátil so sťažnosťou na ústavný súd, ak dospeje k záveru, že mestský súd naďalej nepostupuje v konaní spôsobom efektívne smerujúcim k nastoleniu jeho právnej istoty.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu